



КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ
РОЗПОРЯДЖЕННЯ
від 28 серпня 2013 р. № 641-р
Київ

Про схвалення Концепції Загальнодержавної програми розвитку малого і середнього підприємництва на 2014-2024 роки

1. Схвалити [Концепцію Загальнодержавної програми розвитку малого і середнього підприємництва на 2014-2024 роки](#), що додається.

Визначити Державну службу з питань регуляторної політики та розвитку підприємництва державним замовником Програми.

2. Державній службі з питань регуляторної політики та розвитку підприємства, Міністерству економічного розвитку і торгівлі, Міністерству фінансів, Міністерству юстиції разом з іншими заінтересованими центральними органами виконавчої влади розробити та подати до 10 жовтня 2013 р. Кабінетові Міністрів України проект Загальнодержавної програми розвитку малого і середнього підприємництва на 2014-2024 роки.

Прем'єр-міністр України
Інд. 70

М.АЗАРОВ

СХВАЛЕНО
розпорядженням Кабінету Міністрів
України
від 28 серпня 2013 р. № 641-р

КОНЦЕПЦІЯ

Загальнодержавної програми розвитку малого і середнього підприємництва на 2014-2024 роки

Визначення проблеми, на розв'язання якої спрямована Програма

Одним із головних факторів формування середнього класу є розвиток малого і середнього підприємництва, що гарантує стабільність економіки та підвищення рівня життя громадян. У результаті відкриття власної справи та самозайнятості знижується рівень безробіття та водночас підвищується рівень доходів населення, що сприяє зростанню сукупного попиту та збільшенню обсягу виробництва.

В Україні частка малих і середніх підприємств у загальній їх кількості становить відповідно 94,3 відсотка та 5,5 відсотка, що в цілому відповідає рівню розвинутих країн світу. Так, у США, Японії, Великій Британії, Федеративній Республіці Німеччині,

Італійській Республіці, Французькій Республіці серед підприємств близько 95 відсотків є малими і середніми.

Про місце і значення малого і середнього підприємництва свідчить також його частка у загальній кількості зайнятого населення та у валовому внутрішньому продукті. В Україні в малому і середньому підприємстві у 2012 році було зайнято 5,2 млн. осіб, що становить лише 25 відсотків економічно активного населення працездатного віку. При цьому в країнах Європейського Союзу такий показник становить більш як 50 відсотків, а в Японії - близько 80 відсотків. У країнах Європейського Союзу малі і середні підприємства створюють 50-70 відсотків внутрішнього валового продукту, в Україні такий показник майже в чотири рази нижчий.

На сьогодні стан малого і середнього підприємництва в Україні має, зокрема, такі недоліки:

нерівномірність концентрації суб'єктів малого і середнього підприємництва за регіонами. Найбільша кількість зазначених суб'єктів у м. Києві, Донецькій, Дніпропетровській, Харківській, Одеській, Київській та Львівській областях;

нерівномірність розподілу за видами економічної діяльності. У сфері торгівлі та послуг питома вага суб'єктів малого і середнього підприємництва становить 64,7 відсотка їх загальної кількості, сфері промисловості - 13 відсотків, сільського господарства - 13,1 відсотка, будівництва - 9,2 відсотка.

Наявність зазначених недоліків не сприяє збільшенню внеску суб'єктів малого і середнього підприємництва у створення внутрішнього валового продукту і розв'язання проблеми зайнятості.

Отже, наявний стан розвитку малого і середнього підприємництва свідчить про необхідність реалізації активної та виваженої державної політики у відповідній сфері з урахуванням галузевих та регіональних особливостей.

Аналіз причин виникнення проблеми та обґрунтування необхідності її розв'язання програмним методом

Основними причинами, що перешкоджають розвитку малого і середнього підприємництва, є:

нестача внутрішніх фінансових ресурсів, складність доступу до зовнішніх джерел фінансування та залучення інвестицій;

неналежний рівень розвитку інфраструктури підтримки малого і середнього підприємництва;

ускладнений порядок проходження дозвільних (погоджувальних) процедур і, як наслідок, їх висока витратність;

недосконалість процедур здійснення державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності;

складність процедур сертифікації і стандартизації товарів та послуг;

нестабільність законодавства у сфері розвитку малого і середнього підприємництва, що не дає можливості суб'єктам підприємництва планувати свою діяльність на тривалий період;

низький рівень відповідальності посадових осіб дозвільних органів та обізнаності підприємців про правові механізми їх захисту;

недосконалість механізму партнерства між державою та малим і середнім підприємництвом;

низький рівень активності суб'єктів малого і середнього підприємництва щодо захисту власних інтересів;

неналежний рівень інформаційного, консультативного та методичного забезпечення підприємницької діяльності, у тому числі з питань сертифікації продукції та послуг, а також впровадження систем управління якістю;

недосконалість системи підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів для суб'єктів малого і середнього підприємництва;

низький рівень залучення молоді та сільського населення до малого і середнього підприємництва.

Однією з основних умов подолання негативних тенденцій є розроблення комплексу заходів щодо розв'язання проблем, які перешкоджають подальшому розвитку малого і середнього підприємництва. Розв'язання таких проблем належить до компетенції центральних та місцевих органів виконавчої влади, державних органів, що здійснюють регулювання в окремих сферах діяльності, органів місцевого самоврядування і потребує комплексного підходу, скоординованої діяльності на основі використання програмного методу.

Розв'язання проблеми потребує розроблення і виконання Загальнодержавної програми розвитку малого і середнього підприємництва на 2014-2024 роки (далі - Програма).

Мета Програми

Метою Програми є створення сприятливих умов для провадження діяльності суб'єктами малого і середнього підприємництва, підтримки та розвитку такого підприємництва шляхом впровадження інноваційних технологій.

Визначення оптимального варіанта розв'язання проблеми на основі порівняльного аналізу можливих варіантів

Розв'язання проблем розвитку малого і середнього підприємництва може відбуватися двома варіантами.

Перший варіант передбачає поступове вирішення проблемних питань розвитку малого і середнього підприємництва під час виконання наявних галузевих і регіональних програм, у тому числі спрямованих на розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва. Недоліком зазначеного варіанта є неможливість комплексного розв'язання проблеми.

Другий, оптимальний варіант передбачає розроблення, затвердження та виконання Програми, що спрямована на реалізацію положень [Закону України “Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні”](#). Реалізація зазначеного варіанта дасть змогу спрямувати державні ресурси на розв’язання проблеми та підвищити рівень відповідальності органів влади за стан розвитку малого і середнього підприємництва.

Шляхи і способи розв’язання проблеми, строк виконання Програми

Проблеми розвитку малого і середнього підприємництва передбачається розв’язати шляхом:

дерегуляції господарської діяльності, у тому числі в результаті:

- спрощення порядку започаткування та припинення підприємницької діяльності;
- удосконалення процедур ліцензування та отримання документів дозвільного характеру;
- упорядкування та удосконалення процедур здійснення державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності, зменшення кількості заходів державного нагляду (контролю), усунення дублювання функцій та необґрунтованого втручання держави у господарську діяльність;

розширення можливостей доступу суб’єктів малого і середнього підприємництва до отримання кредитних ресурсів, у тому числі в результаті:

- розроблення та впровадження нових фінансових інструментів;
- надання гарантій та поруки за кредитами;
- залучення міжнародних організацій до кредитування;

надання підтримки інноваційно-орієнтованим суб’єктам малого і середнього підприємництва, в тому числі в результаті:

- посилення захисту прав власника, інвестора, а також корпоративної безпеки бізнесу;
- стимулювання суб’єктів малого і середнього підприємництва до провадження діяльності з використанням наукоємних, ресурсо- та енергозберігаючих інноваційних технологій;
- підвищення ефективності та розширення сфери застосування інструментів державної підтримки інноваційної діяльності суб’єктів малого і середнього підприємництва шляхом надання грантів, прямого інвестування інноваційних проектів, надання фінансових гарантій, стимулювання участі банків в інвестуванні інноваційної діяльності, надання нефінансових послуг та інших видів підтримки, державного замовлення на розроблення і впровадження новітніх технологій за пріоритетними напрямками, оновлення матеріально-технічної бази наукової та науково-технічної діяльності;
- розвитку співробітництва у сфері інноваційної діяльності між державою, суб’єктами малого і середнього підприємництва, вищими навчальними закладами та науково-дослідницькими установами;

- розроблення і виконання програм інтеграції суб'єктів малого і середнього підприємництва в національні та міжнародні інноваційні і технологічні кластери;

- забезпечення на безоплатній основі дистанційного доступу громадськості до патентно-інформаційних ресурсів, зокрема, щодо описів винаходів, корисних моделей, промислових зразків, знаків для товарів і послуг, селекційних досягнень, що сприятиме ефективному захисту прав на такі об'єкти;

сприяння розвитку інфраструктури підтримки малого і середнього підприємництва, в тому числі у результаті:

- підтримки створення бізнес-інкубаторів, що здійснюють надання комплексу послуг, зокрема послуг аутсорсингу, центрів трансферу технологій, консалтингових центрів, венчурних фондів, інноваційних бізнес-інкубаторів, що здійснюють підтримку нових проектів та надання венчурного фінансування;

- визначення на законодавчому рівні понять “бізнес-центр”, “бізнес-інкубатор”, “кластеризація”, “субконтрактація”;

- поширення позитивного досвіду використання нових інструментів кооперування суб'єктів малого, середнього і великого підприємництва, практики пошуку партнерів за кордоном;

- створення інформаційно-консультаційних центрів з використанням Інтернету;

- запровадження механізму проведення якісної оцінки діяльності об'єктів зазначеної інфраструктури;

підтримки експортної діяльності суб'єктів малого і середнього підприємництва, в тому числі в результаті:

- гармонізації актів національного законодавства у сфері технічного регулювання, захисту прав інтелектуальної та промислової власності з міжнародними нормами і правилами;

- забезпечення державної підтримки страхування операцій з експорту;

- створення системи навчання з питань провадження зовнішньоекономічної діяльності в рамках виконання програм підтримки суб'єктів малого і середнього підприємництва та проектів міжнародної технічної допомоги;

- створення умов для запровадження суб'єктами малого і середнього підприємництва систем управління якістю продукції;

розвитку соціальної відповідальності бізнесу, в тому числі в результаті:

- гармонізації актів національного законодавства з міжнародними стандартами соціальної відповідальності бізнесу;

- розроблення методики проведення аудиту соціальної відповідальності бізнесу з використанням системи якісних та кількісних індексів для визначення соціальних рейтингів суб'єктів малого і середнього підприємництва;

- делегування органам виконавчої влади та місцевого самоврядування функцій із створення системи збору інформації та баз даних для проведення аудиту соціальної відповідальності бізнесу;
- оприлюднення галузевих та регіональних рейтингів суб'єктів господарювання щодо їх соціальної відповідальності;
- розроблення механізму створення центрів аудиту соціальної відповідальності бізнесу як складових соціальної інфраструктури;
- стимулювання розроблення бізнес-асоціаціями, галузевими асоціаціями виробників рекомендацій щодо впровадження на добровільній основі міжнародних стандартів звітності про соціальну відповідальність бізнесу;

удосконалення системи професійної освіти, підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів для суб'єктів малого і середнього підприємництва;

співпраці між державою, приватним сектором та громадськими організаціями у сфері навчання підприємництва;

удосконалення системи інформаційної підтримки, зокрема шляхом створення інформаційної системи;

проведення моніторингу умов провадження підприємницької діяльності, зокрема із застосуванням регіональних рейтингів ведення бізнесу;

розширення можливостей участі суб'єктів малого і середнього підприємництва у реалізації проектів державно-приватного партнерства у результаті:

- створення державного реєстру проектів державно-приватного партнерства з можливістю доступу до інформації для суб'єктів малого і середнього підприємництва;
- поширення серед суб'єктів малого і середнього підприємництва інформації про ефективність та переваги участі в реалізації проектів державно-приватного партнерства;
- проведення серед суб'єктів малого і середнього підприємництва роз'яснювальної роботи з використання механізмів реалізації проектів державно-приватного партнерства у різних секторах економіки та соціальної сфери;

підвищення ролі місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування у підтримці розвитку малого і середнього підприємництва, зокрема шляхом розроблення та виконання регіональних та місцевих програм розвитку малого і середнього підприємництва;

формування фонду нежитлових приміщень та земельних ділянок для надання в оренду суб'єктам малого і середнього підприємництва на пільгових умовах;

забезпечення розвитку сільськогосподарського підприємництва та кооперації, зокрема шляхом державної підтримки формування та поліпшення матеріально-технічної бази виробників сільськогосподарської продукції.

Програму планується виконати протягом 2014-2024 років.

Очікувані результати виконання Програми, визначення її ефективності

Виконання Програми дасть змогу:

прискорити розвиток та підвищити конкурентоспроможність малого і середнього підприємництва на вітчизняному і світовому ринку шляхом впровадження інноваційних технологій;

створити сприятливі умови для розв'язання економічних і соціальних проблем;

зменшити обсяги тіньового обороту у сфері малого і середнього підприємництва;

поліпшити бізнес-клімат та сформувати позитивний імідж держави для залучення інвестицій;

створити умови для збільшення на 10 відсотків чисельності осіб, зайнятих у малому і середньому підприємстві;

збільшити внесок малого і середнього підприємництва в національну економіку;

довести до 65 відсотків питому вагу малих і середніх підприємств в обсягах реалізованої продукції (робіт, послуг);

активізувати застосування фінансово-кредитних та інвестиційних механізмів;

забезпечити пріоритетний розвиток малого і середнього підприємництва у сфері промисловості та сприяти насиченню товарних ринків високоякісною конкурентоспроможною вітчизняною продукцією;

активізувати формування інфраструктури підтримки малого і середнього підприємництва у регіонах;

підвищити рівень зайнятості шляхом активного залучення молоді, сільського населення, жінок, пенсіонерів та людей з обмеженими можливостями до малого і середнього підприємництва.

Оцінка фінансових, матеріально-технічних, трудових ресурсів, необхідних для виконання Програми

Фінансування Програми здійснюватиметься за рахунок коштів державного і місцевих бюджетів та інших не заборонених законодавством джерел.